

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичний
Кафедра фармакології та фармакотерапії

ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ
(за професійним спрямуванням)

(назва освітньої компоненти)

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти

підготовки	перший (бакалаврський) рівень (назва рівня вищої освіти)
галузі знань	22 Охорона здоров'я (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	227 Фізична терапія, ерготерапія (код і найменування спеціальності)
освітньої програми	Фізична терапія (найменування освітньої програми)
спеціалізації	 (найменування освітньої програми)

Робоча програма освітньої компоненти Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням) спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія освітньої програми Фізична терапія (3,10д) для здобувачів вищої освіти 3 курсу.

Розробники: ШТРИГОЛЬ Сергій, завідувач кафедри фармакології та фармакотерапії, д.мед.н., професор
КІРЕЄВ Ігор, професор закладу вищої освіти кафедри фармакології та фармакотерапії, д.мед.н., професор
РЯБОВА Оксана, доцент закладу вищої освіти кафедри фармакології та фармакотерапії, к.мед.н., доцент
ЖАБОТИНСЬКА Наталія, доцент закладу вищої освіти кафедри фармакології та фармакотерапії, к.мед.н., доцент

(вказати ПРІЗВИЩЕ, ім'я авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри фармакології та фармакотерапії

Протокол від «23» серпня 2022 року № 1

Зав. кафедри

(підпис)

проф. Сергій ШТРИГОЛЬ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні методичної профільної комісії з біомедичних дисциплін

Протокол від «12» вересня 2022 року № 1

Голова профільної комісії

(підпис)

проф. Надія КОНОНЕНКО
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: обов'язкова

Передумови вивчення освітньої компоненти: вивчення освітньої компоненти «Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)» спирається на знання, здобуті здобувачами вищої освіти під час вивчення дисциплін «Нормальна фізіологія людини», «Долікарська медична допомога у невідкладних станах», «Нормальна анатомія людини», «Фізіологія рухової активності», «Біомеханіка рухової активності», «Біологічна хімія», «Клінічна та функціональна діагностика», «Патологічна анатомія», «Патологічна фізіологія», «Фармакологія (за професійним спрямуванням)»

Предметом вивчення освітньої компоненти «Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)» є етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування різних ушкоджень та захворювань опорно-рухової системи, організація травматологічної допомоги хворим з пошкодженнями опорно-рухового апарату на догоспітальному етапі.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться 90 годин 3 кредити ECTS

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)» є ознайомити студентів із загальними положеннями травматології та ортопедії, із засобами та методами профілактики травматизму, надання першої долікарської допомоги та реабілітації хворим, які отримали ушкодження опорно-рухового апарату.

Основними **завданнями** освітньої компоненти «Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)» є формування оволодіння студентами знаннями, які б сприяли запобіганню виникнення травматизму, зміцненню та збереженню здоров'я; ґрунтовного оволодіння знаннями щодо механізмів виникнення травм опорно-рухового апарату та методів лікування на догоспітальному етапі.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

- *інтегральна:*

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

- *загальні:*

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- *спеціальні (фахові, предметні):*

ФК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я

ФК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

ФК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії.

ФК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії.

ФК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

ФК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

ФК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

ФК 15. Здатність володіти аналізом та вести дискусію на медико-біомедичні та соціальні теми, пов'язані з аспектами фізичної терапії.

ФК 16. Здатність впровадити професійну діяльність відповідно до потреб здоров'я, культурних цінностей та традицій населення України.

Інтегративні кінцеві *програми результати навчання* (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 11. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 17. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН 18. Застосовувати професійну діяльність відповідно до потреб здоров'я, культурних цінностей та традицій населення України

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен *знати*:

- анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату
- методи (основні та додаткові) обстеження в травматології
- клінічні прояви пошкоджень опорно-рухового апарату;
- клінічні прояви ортопедичних захворювань опорно-рухового апарата
- принципи лікування та реабілітації хворих з ураженням опорно-рухового апарата;

вміти:

- вміти визначити тактику ведення пацієнтів з травмами та найбільш поширеними ортопедичними захворюваннями опорно-рухового апарата;
- демонструвати володіння методами профілактики травматизму та ортопедичних захворювань;
- уміти діагностувати невідкладні стани при травмах опорно-рухового апарата та надавати екстрену медичну допомогу

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	Усього	денна форма					заочна форма					
		у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с.р.		л	сем.	пз	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)												
<i>Змістовий модуль 1. Загальні питання травматології та ортопедії</i>								-				
Тема 1. Анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату. Історія розвитку	5	1		2		2						

травматології та ортопедії.																					
Тема 2. Введення в травматологію та ортопедію. Методи (основні та додаткові) обстеження в травматології. Пошкодження зв'язок, сухожилків, м'язів.	5	1		2		2															
Тема 3. Закриті та відкриті переломи. Вивихи. Сучасні методи лікування переломів і вивихів. Показання та протипоказання до консервативного та оперативного лікування.	6	2		2		2															
Тема 4. Відкриті невогнепальні та вогнепальні переломи. Травматичний остеомієліт. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.	5	1		2		2															
Тема 5. Травматичний шок. Політравма. Синдром тривалого роздавлювання. Ампутація кінцівок. Клініка, діагностика, лікування.	6	1		3		2															
<i>Контроль змістового модуля № 1</i>	1	-	-	1	-	-															
Разом за змістовим модулем 1	28	6	-	12	-	10															
Змістовий модуль 2. Ушкодження плечового поясу, верхньої і нижньої кінцівок, хребта та тазу																					
Тема 6. Ушкодження кісток суглобів верхньої кінцівки (лопатка, ключиця, плече).	5	1		2		2															
Тема 7. Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки (передпліччя, кисть).	5	1		2		2															
Тема 8. Ушкодження кісток та суглобів нижньої кінцівки	5	1		2		2															
Тема 9. Пошкодження хребта та тазу.	4	1		1		2															
<i>Контроль змістового модуля № 2</i>	1	-		1		-															
Разом за змістовим модулем 2	20	4		8		8															
Змістовий модуль 3. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта і суглобів. Постава та її порушення. Реабілітація хворих при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату																					
Тема 10. Дегенеративно-дистрофічні	8	2		4		2															

захворювання хребта та суглобів. Остеоартроз. Остеохондроз хребта. Клініка, діагностика, лікування											
Тема 11. Постава та її порушення (сколіоз, кіфосколіоз) Клініка, діагностика, лікування. Природжені деформації хребта, кісток та суглобів	4	2		1		1					
Тема 12. Реабілітація при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату.	5,5	2		1		2,5					
<i>Контроль змістового модуля № 3</i>	1	-		1		-					
Разом за змістовим модулем 3	19,5	6		8		5,5					
Семестровий залік з модуля	1	-	-	1	-	-					
Екзамен	22,5	-		-	-	22,5					
Усього годин	90	16		28		46					

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. «Загальні питання травматології та ортопедії»

Тема 1. Анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату. Історія розвитку травматології та ортопедії. Анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату: верхньої, нижньої кінцівок, хребта та тазу. Історія розвитку травматології та ортопедії. Сучасні наукові школи травматологів-ортопедів в Україні.

Тема 2. Введення в травматологію та ортопедію. Методи (основні та додаткові) обстеження в травматології. Пошкодження зв'язок, сухожилків, м'язів. Методи обстеження в травматології і ортопедії. Методика обстеження хворих із травмами опорно-рухової системи. Методика обстеження при ортопедичних захворюваннях та наслідках травм опорно-рухової системи. Особливості обстеження дітей із травмами та ортопедичними захворюваннями. Додаткові методи обстеження в травматології та ортопедії. Пошкодження зв'язок, сухожилків, м'язів. Клініка, діагностика, лікування.

Тема 3. Закриті та відкриті переломи. Вивихи. Сучасні методи лікування переломів і вивихів. Показання та протипоказання до консервативного та оперативного лікування. Визначення поняття “перелом”. Класифікація переломів. Клініка, діагностика, підходи до лікування закритих переломів. Особливості відкритих переломів та їх анатомо-морфологічні особливості, клініка, діагностика. Медична допомога потерпілим з відкритими переломами на догоспітальному етапі та головні принципи надання допомоги на госпітальному етапі. Вивихи. Класифікація. Клініка, діагностика, підходи до лікування. Показання та протипоказання до консервативного та оперативного лікування. Консервативні методи лікування переломів і вивихів, показання до їх застосування, переваги та недоліки. Ускладнення, які виникають при лікуванні консервативними методами. Оперативні методи лікування закритих та відкритих переломів, вивихів. Показання до застосування того чи іншого оперативного методу, переваги та недоліки. Ускладнення, які виникають при лікуванні переломів: уповільнене зрощення, хибні суглоби, неправильне зрощення. Причини цих ускладнень, їх профілактика та лікування.

Тема 4. Відкриті невогнепальні та вогнепальні переломи. Травматичний остеомієліт. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів. Класифікація відкритого перелому та його анатомо-морфологічні особливості. Зміст домедичної допомоги потерпілим з відкритим переломом на догоспітальному етапі та загальні принципи лікування. Класифікація, симптоми і

діагностика вогнепальних поранень суглобів і кісток. Ушкодження м'яких тканин та їх вплив на перебіг перелому. Виникнення шоку і ранової інфекції при вогнепальних переломах. Перша домедична допомога. Методи лікування вогнепальних переломів кісток. Ускладнення вогнепальних переломів. Профілактика та лікування ускладнень. Травматичний остеомієліт. Класифікація, клінічна діагностика. Головні принципи загального та місцевого лікування. Місце червоністкового остеосинтезу в лікуванні переломів, ускладнених остеомієлітом. Класифікація кровотеч при пораненнях і пошкодженнях кровоносних судин. Клініка гострої крововтрати. Способи тимчасового припинення кровотечі. Клініка та лікування пошкоджень нервів.

Тема 5. Травматичний шок. Політравма. Синдром тривалого роздавлювання. Ампутація кінцівок. Клініка, діагностика, лікування.

Загальні відомості про перебіг, діагностику та лікування травматичного шоку. Невідкладна допомога постраждалим з травматичним шоком. Класифікація механічної травми. Визначення поняття «політравма» та її питома вага серед потерпілих. Різновиди «політравматичних» ушкоджень, їх причини. Поняття про множинні, поєднані та комбіновані ушкодження. Їх клінічна характеристика та особливості перебігу. Особливості надання допомоги на догоспітальному етапі. Вибір раціонального лікування потерпілих з множинними, поєднаними та комбінованими ушкодженнями на госпітальному етапі. Синдром тривалого роздавлювання. Клінічні прояви, надання допомоги на догоспітальному етапі. Поняття про ампутацію кінцівок, перша долікарська допомога. Поняття транспортної іммобілізації. Показання і засоби транспортної іммобілізації. Основні правила транспортної іммобілізації, помилки і ускладнення. Транспортна іммобілізація при пошкодженнях голови і шиї, грудного і поперекового відділів хребта, верхньої і нижньої кінцівок, таза і ребер.

Контроль змістового модуля 1

Змістовий модуль 2. «Ушкодження плечового поясу, верхньої і нижньої кінцівок, хребта та тазу»

Тема 6. Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки (лопатка, ключиця, плече).

Ушкодження лопатки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Вивихи та переломи ключиці. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи проксимального відділу плечової кістки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи діафізу плечової кістки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи дистального кінця плечової кістки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі.

Тема 7. Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки (передпліччя, кисть).

Переломи ліктювого відростка. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи головки променевої кістки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи діафізів кісток передпліччя. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи дистального кінця променевої кістки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи кісток кисті. Переломи кісток зап'ястка та п'ясткових кісток кисті. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Профілактичні та реабілітаційні заходи при ушкодженнях плечового поясу та кісток верхньої кінцівки.

Тема 8. Ушкодження кісток та суглобів нижньої кінцівки. Переломи проксимального відділу стегна. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи діафіза стегнової кістки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи виростків стегнової кістки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи надколінника. Клініка, діагностика. Методи лікування в залежності від типу перелому. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Ушкодження зв'язок колінного суглоба. Ушкодження менісків. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Ушкодження м'яких тканин гомілки (м'язів, п'яткового сухожилка, малого гомілкового та

великого гомілкового нервів, судин). Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи кісток гомілки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи кісточок гомілки. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Переломи плеснових кісток та фаланг пальців. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Профілактичні та реабілітаційні заходи при переломах нижньої кінцівки.

Тема 9. Пошкодження хребта та тазу. Ушкодження хребта. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Профілактичні заходи. Соціальна та професійна реабілітація хворих з ушкодженнями хребта. Пошкодження тазу. Загальні принципи діагностики та лікування. Надання домедичної допомоги на догоспітальному етапі. Профілактичні заходи. Соціальна та професійна реабілітація хворих з ушкодженнями тазу.

Контроль змістового модуля 2.

Змістовий модуль 3. «Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта і суглобів.

Постава та її порушення. Реабілітація хворих при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату»

Тема 10. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта та суглобів. Остеоартроз. Остеохондроз хребта. Клініка, діагностика, лікування. Види дегенеративно-дистрофічних захворювань хребта. Загальні принципи діагностики. Остеохондроз та його стадії. Синдроми при остеохондрозі шийного, грудного та поперекового відділів хребта. Причини подразнення або стиснення нервних коренців і спинного мозку. Спондильоз і спонділоартроз. Основні клінічні симптоми. Принципи лікування і реабілітації хворих при дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта. Артроз, його класифікація. Клініка і загальні принципи діагностика різних стадій артрозу. Принципи лікування артрозу кульшового, колінного і гомілково-стопного суглобів. Принципи реабілітації хворих при артрозі суглобів.

Тема 11. Постава та її порушення (сколіоз, кіфосколіоз) Клініка, діагностика, лікування. Природжені деформації хребта, кісток та суглобів. Види постави, їх класифікація, клініка. Загальні принципи діагностики та лікування. Сколіоз. Клініко-рентгенологічні ознаки різних ступенів сколіозу. Перебіг захворювання, наслідки і ускладнення сколіотичної хвороби. Загальні принципи діагностики та лікування різних ступенів сколіозу. Кіфотична деформація хребта. Загальні принципи діагностики та лікування. Профілактичні заходи. Соціальна та професійна реабілітація хворих з порушеннями постави.

Тема 12. Реабілітація при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату. Принципи реабілітації хворих при ушкодженнях плечового поясу, верхньої та нижньої кінцівок. Основи реабілітації при пошкодженнях хребта та тазу. Методи і принципи реабілітації хворих при дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта та остеоартрозі суглобів, сколіозі та кіфосколіозі.

Контроль змістового модуля №3.

Семестровий контроль модуля 1.

Екзамен

6. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату. Історія розвитку травматології та ортопедії.	1	
2	Тема 2. Введення в травматологію та ортопедію. Методи (основні та додаткові) обстеження в травматології. Пошкодження зв'язок, сухожилків, м'язів.	1	
3	Тема 3. Закриті та відкриті переломи. Вивихи. Сучасні методи лікування переломів і вивихів. Показання та протипоказання до консервативного та оперативного лікування.	2	

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
4	Тема 4. Відкриті невогнепальні та вогнепальні переломи. Травматичний остеомієліт. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.	1	
5	Тема 5. Травматичний шок. Політравма. Синдром тривалого роздавлювання. Ампутація кінцівок. Клініка, діагностика, лікування.	1	
6	Тема 6. Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки (лопат ключиця, плече).	1	
7	Тема 7. Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки (передпліччя, кисть).	1	
8	Тема 8. Ушкодження кісток та суглобів нижньої кінцівки	1	
9	Тема 9. Пошкодження хребта та тазу.	1	
10	Тема 10. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта та суглобів. Остеоартроз. Остеохондроз хребта. Клініка, діагностика, лікування	2	
11	Тема 11. Постава та її порушення (сколіоз, кіфосколіоз) Клініка, діагностика, лікування. Природжені деформації хребта, кісток та суглобів	2	
12	Тема 12. Реабілітація при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату	2	
Усього годин		16	

7. Теми семінарських занять (непередбачено робочим навчальним планом)

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату. Історія розвитку травматології та ортопедії.	2	
2	Тема 2. Введення в травматологію та ортопедію. Методи (основні та додаткові) обстеження в травматології. Пошкодження зв'язок, сухожилків, м'язів.	2	
3	Тема 3. Закриті та відкриті переломи. Вивихи. Сучасні методи лікування переломів і вивихів. Показання та протипоказання до консервативного та оперативного лікування.	2	
4	Тема 4. Відкриті невогнепальні та вогнепальні переломи. Травматичний остеомієліт. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.	2	
5	Тема 5. Травматичний шок. Політравма. Синдром тривалого роздавлювання. Ампутація кінцівок. Клініка, діагностика, лікування.	3	
6	<i>Контроль змістового модуля 1</i>	1	
7	Тема 6. Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки (лопат ключиця, плече).	2	
8	Тема 7. Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки (передпліччя, кисть).	2	
9	Тема 8. Ушкодження кісток та суглобів нижньої кінцівки	2	
10	Тема 9. Пошкодження хребта та тазу.	1	
11	<i>Контроль змістового модуля 2</i>	1	

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
12	Тема 10. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта та суглобів. Остеоартроз. Остеохондроз хребта. Клініка, діагностика, лікування	2	
13	Тема 11. Постава та її порушення (сколіоз, кіфосколіоз) Клініка, діагностика, лікування. Природжені деформації хребта, кісток та суглобів	2	
14	Тема 12. Реабілітація при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату	2	
15	<i>Контроль змістового модуля 3</i>	1	
16	Семестровий залік з модуля	1	
Усього годин		28	

9. Теми лабораторних занять
(непередбачено робочим навчальним планом)

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату. Історія розвитку травматології та ортопедії.	2	
2	Тема 2. Введення в травматологію та ортопедію. Методи (основні та додаткові) обстеження в травматології. Пошкодження зв'язок, сухожилків, м'язів.	2	
3	Тема 3. Закриті та відкриті переломи. Вивихи. Сучасні методи лікування переломів і вивихів. Показання та протипоказання до консервативного та оперативного лікування.	2	
4	Тема 4. Травматичний шок. Політравма. Синдром тривалого роздавлювання. Ампутація кінцівок. Клініка, діагностика, лікування.	2	
5	Тема 5. Відкриті невогнепальні та вогнепальні переломи. Травматичний остеомієліт. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.	2	
6	<i>Контроль змістового модуля 1</i>	-	
7	Тема 6. Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки (лопатка, ключиця, плече).	2	
8	Тема 7. Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки (передпліччя, кисть).	2	
9	Тема 8. Ушкодження кісток та суглобів нижньої кінцівки	2	
10	Тема 9. Пошкодження хребта та тазу.	2	
11	<i>Контроль змістового модуля 2</i>	-	
12	Тема 10. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта та суглобів. Остеоартроз. Остеохондроз хребта. Клініка, діагностика, лікування	2	
13	Тема 11. Постава та її порушення (сколіоз, кіфосколіоз) Клініка, діагностика, лікування. Природжені деформації хребта, кісток та суглобів	1	
14	Тема 12. Реабілітація при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату	2,5	
15	<i>Контроль змістового модуля 3</i>	-	
20	Семестровий залік з модуля	-	
21	Екзамен	22,5	
Усього годин		46	

Завдання для самостійної роботи

1. Анатомія та фізіологія опорно-рухового апарату.
2. Основні положення проведення ортопедичних фізичних обстежень (антропометричні, функціональні, біомеханічні, електрофізіологічні) людини після перенесених захворювань і травм опорно- рухового апарату.
3. Методологічні основи раціонального застосування засобів та методів фізичної реабілітації для успішного відновлення здоров'я і працездатності людини після перенесених захворювань і травм опорно- рухового апарату.
4. Методики реабілітації при різноманітних пошкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату.
5. Основні відомості про травматизм. Види травматизму. Професійні захворювання апарату опори та руху.
6. Перша медична допомога при пошкодженнях опорно-рухового апарату. Транспортна іммобілізація.
7. Відкриті пошкодження опорно-рухового апарату. Методи зупинки кровотечі та накладання асептичної пов'язки.

Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється під час практичних занять у вигляді тестових завдань.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточний контроль включає перевірку теоретичних знань, виконання ситуаційних завдань та тести успішності навчання.

Модуль 1			
№ Практичного заняття	Оцінка	Кількість балів	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1. Загальні питання травматології та ортопедії			
Практичне заняття № 1 - 3	відмінно	10	Тести – 6,0 балів Усне опитування, розв'язання ситуаційних завдань – 4,0 бали
	добре/дуже добре	7,5-9,5	
	задовільно	6-7	
	незадовільно	0-5,5	
Контроль ЗМ 1	відмінно	10	Ситуаційні задачі – 4 бали (2 бали – за 1 задачу). Тести – 6 балів (1 тест 0,5 балів)
	добре/дуже добре	7,5-9,5	
	задовільно	6-7	
	незадовільно	0-5,5	
Всього за ЗМ 1		24- 40	Поточні бали + контроль ЗМ 1
Змістовий модуль 2. Ушкодження плечового поясу, верхньої і нижньої кінцівок, хребта та тазу			
Практичне заняття № 4 - 5	відмінно	10	Тести – 6,0 балів Усне опитування, розв'язання ситуаційних завдань – 4,0 бали
	добре/дуже добре	7,5-9,5	
	задовільно	6-7	
	незадовільно	0-5,5	
Контроль ЗМ 2	відмінно	10	Ситуаційні задачі – 4 бали (2 бали – за 1 задачу). Тести – 6 балів (1 тест 0,5 балів)
	добре/дуже добре	7,5-9,5	
	задовільно	6-7	
	незадовільно	0-5,5	
Всього за ЗМ 2		18-30	Поточні бали + контроль ЗМ 2
Змістовий модуль 3. Постава та її порушення. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта і суглобів. Реабілітація хворих при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату			
Практичне	відмінно	10	Тести – 6,0 балів

заняття № 6 - 7	добре/дуже добре	7,5-9,5	Усне опитування, розв'язання ситуаційних завдань – 4,0 бали
	задовільно	6-7	
	незадовільно	0-5,5	
Контроль ЗМ 3	відмінно	10	Ситуаційні задачі – 4 бали (2 бали – за 1 задачу). Тести – 6 балів (1 тест 0,5 балів)
	добре/дуже добре	7,5-9,5	
	задовільно	6-7	
	незадовільно	0-5,5	
Всього за ЗМ 3		18-30	Поточні бали + контроль ЗМ 3
Всього за Модуль 1		60-100	Бали за ЗМ 1+ЗМ 2+ЗМ 3

* ЗМ – змістовий модуль

ОЦІНКА ЗА МОДУЛЬ

Рейтинг з дисципліни	Відсоток успішності	Рівень шкали ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90-100	90-100%	A	Відмінно	Зараховано
82-89	82-89%	B	Добре	
74-81	74-81%	C		
64-73	64-73%	D		
60-63	60-63%	E	Задовільно	Не зараховано
35-59	35-59%	FX	Незадовільно	
1-34	0-34%	F		

Оцінка «відмінно» за практичне заняття виставляється при умові свідомого, правильного і повного засвоєння матеріалу. Відповіді на теоретичні питання впевнені, аргументовані та логічні. Здобувач вищої освіти самостійно здатний застосувати знання і вміння при виконанні ситуаційних завдань та надав правильну відповідь на всі тести успішності навчання.

Оцінка «добре» виставляється за свідому і повну відповідь на теоретичні питання, але з деякими неточностями, які здобувач вищої освіти сам виправляє. Відповідь достатньо обґрунтована, незначне порушення послідовності. Здобувач вищої освіти самостійно, але з певною допомогою викладача здатний застосувати свої знання і вміння при виконанні ситуаційних завдань та надав правильну відповідь не менш ніж на 75 % тестів успішності навчання.

Оцінка «задовільно» виставляється за свідому, з незначними помилками відповідь на питання, які здобувач вищої освіти виправляє за допомогою викладача. Мають місце деякі порушення логічності і послідовності. Здобувач вищої освіти здатний самостійно застосувати знання і виконувати ситуаційні завдання за вказівками викладача та надав правильну відповідь не менш ніж на 60 % тестів успішності навчання.

Оцінка «незадовільно» виставляється за відповідь з великими помилками і прогалинами, де мають місце лише фрагменти знань. Відсутність самостійності у використанні набутих знань і виконанні ситуаційних завдань та якщо надано правильну відповідь менше ніж на 60 % тестів успішності навчання.

Після вивчення освітньої компоненти «Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)» здобувачі вищої освіти повинні *знати*: анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату; методи (основні та додаткові) обстеження в травматології; клінічні прояви пошкоджень опорно-рухового апарату; клінічні прояви ортопедичних захворювань опорно-рухового апарата; принципи лікування та реабілітації хворих з ураженням опорно-рухового апарата; *вміти*: визначити тактику ведення пацієнтів з травмами та найбільш поширеними ортопедичними

захворюваннями опорно-рухового апарата; демонструвати володіння методами профілактики травматизму та ортопедичних захворювань; діагностувати невідкладні стани при травмах опорно-рухового апарата та надавати екстрену медичну допомогу

12. Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання

Поточний контроль здійснюється на підставі тестового контролю, усного опитування, виконання ситуаційних завдань за кожною темою та контролів змістових модулів з освітньої компоненти, до складу яких входять тестові та ситуаційні завдання за всіма темами змістового модуля. Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену.

13. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни.
2. Робоча навчальна програма дисципліни;
3. Силабус з дисципліни;
4. Календарно-тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
5. Конспект та мультимедійні презентації лекцій з дисципліни;
6. Перелік теоретичних питань і завдань для поточного контролю;
7. Методичні вказівки з дисципліни для викладача;
8. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів;
9. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
10. Збірник тестових завдань до практичних занять;
11. Пакет білетів до контролю змістових модулів з еталонами відповідей;
12. Пакет білетів до комплексної контрольної роботи з еталонами відповідей.
13. Пакет білетів до іспиту з еталонами відповідей.

14. Рекомендована література

Основна

1. Травматологія та ортопедія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки Г. Г., Бур'янова О. А., Климовицького В. Г. — Вінниця : Нова Книга, 2019. — 416 с.

Допоміжна

1. Хірургічні хвороби [Текст] : нац. підруч. для студ. мед. ВНЗ, лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закл. (ф-тів) післядиплом. освіти за спец. "Загальна практика - сімейна медицина" / Я. С. Березницький [та ін.] ; за ред. П. Д. Фоміна, Я. С. Березницького, 2017. - 408 с. (Введено оглавление)
2. Карпукіна, Юлія Вікторівна. Основи фізичної реабілітації [Текст] : навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / Ю. В. Карпукіна, 2016. - 308 с. (Введено оглавление)
3. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії [Текст] : [підруч. для студ. I рівня вищої освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія"] / Л. О. Вакулєнко [та ін.] ; за заг. ред.: Л. О. Вакулєнко, В. В. Клапчука, 2019. - 372 с. (Введено оглавление)
4. Григорова І.А., Соколова Л.І. та ін. Неврологія: підручник. — 3-є видання. — 2020. — 640 с.

15. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. НФаУ. Дистанційне навчання [Електронний ресурс] / Національний Фармацевтичний Університет. – Режим доступу : <https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/>
2. Сайт кафедри фармакології та фармакотерапії <https://pharmacolpharmacother.nuph.edu.ua/>
3. Бібліотека НФаУ: <http://lib.nuph.edu.ua/>